Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0105

(mr. dr. ing. A.J. Verdaas, voorzitter en mr. R.E. van Lambalgen, secretaris)

Klacht ontvangen op	5 mei 2022
Ingediend door	De consument
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	8 februari 2023
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de algemene voorwaarden

Samenvatting

Boeterente. De consument stelt dat de bank een te hoge boeterente in rekening heeft gebracht. De commissie overweegt evenwel dat de bank – door de boeterente te baseren op het verschil tussen de oude rente en de vergelijkingsrente – niet meer dan het geleden rentenadeel in rekening heeft gebracht. De door de bank gehanteerde berekeningswijze van de boeterente is dus niet onjuist. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument; 4) de aanvullende reactie van de consument; 5) de dupliek van de bank; en 6) de laatste reactie van de consument.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 In december 1999 heeft de consument een hypothecaire geldlening afgesloten bij (een rechtsvoorganger van) de bank. Op deze geldlening zijn de Voorwaarden Woning Hypotheek van toepassing. De relevante bepalingen hiervan zijn opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak.

2.2 In januari 2022 heeft de consument een tussentijdse renteaanpassing aangevraagd. De resterende rentevastperiode was op dat moment 95 maanden en het rentetarief was 3,70%. In reactie op de aanvraag voor een tussentijdse renteaanpassing heeft de bank een offerte uitgebracht met een rentetarief van 1,83% voor een rentevastperiode van 20 jaar. De consument heeft deze offerte geaccepteerd en de wijziging is op 1 februari 2022 ingegaan.

2.3 Vanwege de tussentijdse renteaanpassing heeft de bank een vergoeding ('boeterente') in rekening gebracht van € 43.929,69.

De klacht en vordering

2.4 Volgens de consument heeft de bank meer in rekening gebracht dan het daadwerkelijk geleden nadeel. Hij wijst erop dat er hier geen sprake is van vervroegde aflossing, maar van een tussentijdse renteaanpassing. Voor de resterende rentevastperiode hoeft de bank dus geen geld opnieuw in de markt uit te zetten, maar ontvangt zij 1,83% rente van de consument. Door uit te gaan van een vergelijkingsrente van 1,29% (in plaats van 1,83%) heeft de bank voor de resterende rentevastperiode een fictief lagere rente-opbrengst gecreëerd (en daarmee een hogere boeterente). De consument vordert dat de bank de te veel in rekening gebrachte boeterente aan hem terugbetaalt.

Het verweer

2.5 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 Dit geschil draait om de vraag of de bank de boeterente op een correcte wijze berekend heeft.

3.2 Dat de bank een boeterente in rekening mag brengen bij een tussentijdse rente-herziening staat niet ter discussie.[1] Wat tussen partijen wel een discussiepunt was, is de toepasselijkheid van de AFM Leidraad '*Vergoeding voor vervroegde aflossing van de hypotheek*'. De commissie overweegt als volgt. Hoewel deze Leidraad formeel alleen ziet op vervroegde aflossing en niet op tussentijdse renteherziening, zijn de uitgangs-punten van de Leidraad wel van toepassing op een tussentijdse renteherziening. In beide gevallen wordt immers het rentecontract opengebroken, waardoor de bank mogelijk rentenadeel lijdt (waarvoor zij een vergoeding in rekening mag brengen).[2]

[1] Zie artikel 81ca Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo).
[2] Zie ook artikel 9.2 van de Voorwaarden Woning Hypotheek (opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak). In die bepaling wordt voor wat betreft de berekening van de vergoeding bij een tussentijdse renteherziening verwezen naar de berekening van de vergoeding bij vervroegd aflossen.

Naar het oordeel van de commissie is de Leidraad dan ook onderdeel van het relevante beoordelingskader voor de vraag of de bank de boeterente op de juiste wijze heeft berekend.[3]

3.3 De boeterente die de bank in deze zaak in rekening heeft gebracht, is een vergoeding voor het rentenadeel dat zij lijdt als gevolg van het feit dat de resterende rentevastperiode (95 maanden) door de consument niet wordt uitgezeten tegen de overeengekomen rente (3,70%). Er moet namelijk worden uitgegaan van het (theoretisch) uitgangspunt dat de bank de door de consument geleende hypotheeksom tegen een rentevergoeding op de kapitaalmarkt heeft aangetrokken voor een periode tot 2030. Gedurende de periode van 2022 tot 2030 dient de bank hiervoor een rentevergoeding te betalen, terwijl zij door het openbreken van het rentecontract niet meer de overeengekomen rente van 3,70% van de consument ontvangt.

3.4 Dit nadeel wordt door de bank beperkt door de mogelijkheid het bedrag waarover zij niet meer de rente van 3,70% ontvangt, voor de resterende rentevastperiode opnieuw uit te lenen tegen de op dat moment voor die resterende rentevastperiode geldende rente. Het verschil tussen die rentetarieven brengt de bank bij de consument als boeterente in rekening. Aangezien de bank geen rentevastperiode van 95 maanden aanbiedt, is gekeken naar de dichtstbijzijnde rentevastperiode; in dit geval was dit 120 maanden. De rente bij deze rentevastperiode bedroeg op dat moment 1,29%.

3.5 Anders dan de consument meent, is het rentetarief van de nieuwe rentevastperiode van 20 jaar (1,83%) niet relevant voor de bepaling van de boeterente. Met het aangaan van nieuwe renteafspraken voor de hypothecaire geldlening per 1 februari 2022 voor een periode van 20 jaar, moet de bank in essentie de openstaande som van de geldlening voor die periode per de ingangsdatum van het nieuwe rentecontract tegen de in de kapitaalmarkt geldende rentetarieven aantrekken. De nieuwe renteafspraken met de consument en de nieuwe verplichtingen die de bank op de kapitaalmarkt is aangegaan, staan los van het rentenadeel dat de bank lijdt door het openbreken van het rentecontract. Om deze reden is het rentetarief van de nieuwe rentevastperiode (1,83%) niet van belang voor de bepaling van de boeterente.[4]

3.6 Kortom: door het openbreken van het rentecontract lijdt de bank een rentenadeel en door de boeterente te baseren op het verschil tussen de oude rente (3,70%) en de vergelijkingsrente (1,29%) heeft de bank niet meer dan het geleden rentenadeel in rekening gebracht. De klacht van de consument is daarom ongegrond. Dit betekent dat zijn vordering zal worden afgewezen.

[3] Zie in vergelijkbare zin GC Kifid nr. 2020-602 (overweging 3.3-3.4).
[4] Zie ook GC Kifid nr. 2018-415 (overweging 4.3-4.5), 2019-045 (overweging 4.3-4.7) en 2022 0128 (overweging 3.6).

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de Voorwaarden Woning Hypotheek

9.1 Kan ik mijn leningdeel ook tijdens de rentevaste periode veranderen?

1. Ja. Als u dit doet, dan kan het zijn dat u de bank een vergoeding moet betalen. Leest u artikel 9.2 '*Moet ik een vergoeding betalen?*'.
2. Het kan zijn dat u voor het veranderen van uw hypotheek ook kosten moet betalen. Als dit zo is, dan informeert de bank u hier over.
3. U kunt vanaf 1 maand na het passeren van uw hypotheek bij de notaris een wijziging aanvragen.

9.2 Moet ik een vergoeding betalen?

Als een van de kenmerken van een leningdeel verandert, kan het zijn dat de bank daar schade door lijdt. Deze schade moet u aan de bank vergoeden. De bank berekent deze schade op dezelfde manier als de vergoeding voor het (gedeeltelijk) terugbetalen. Leest u hoofdstuk 14 '*Terugbetalen (aflossen)*'. In dit hoofdstuk staat hoe de bank de vergoeding berekent.